

Dr. Magyar – Beck István

Energiaválság, de az emberi energia válsága tekintetében (Tézisek)¹

1: Az energiaválság fogalmát szűken értelmezzük, ugyanis többnyire csak a meg nem újítható energiaforrások förléléséről beszélnek.

2. Energia alapvetően kétféle van: a meg nem újítható természeti energia, valamint az állandóan megújuló emberi energiák.

3. A kétféle energiával kapcsolatosan két eltérő stratégia érvényesül: A meg nem újítható energiaforrásokat föllélik és ezt nevezik speciálisan energiaválságnak. Ezzel szemben az emberi energiaforrásokat nem hasznosítják (underutilization), ezek fölhalmozódnak. De ezt nem tekintik energiaválságnak. .

4. Holott ez is energiaválság, mivel a fölhalmozódott és állandóan halmozódó emberi energia (pl. a munkanélküliség révén) levezetést igényel és jobb híján önmaga, valamint a tárgyi környezet ellen fordul.

5. Ennek következtében nemcsak arról van szó, hogy a meg nem újítható energiaforrások a jól eltervezett kitermelés során fölszámolódnak, hanem arról is, hogy a deviáns emberi magatartás még pusztítja is őket (lásd egyebek között a hónapokon keresztül égő kuvaiti olajkutak példáját!) .

6. *A fentiek alapján az energia és az energiaválság fogalmát ki kell tágitani és egy olyan energiaprogramot célszerű kidolgozni, amely te-*

---

¹ Ezek a tézisek az Emberi Erőforrásgazdálkodási Tanácsadók Országos Kamarájának 1994. évi közgyűlésén hangzottak el. A közgyűlés helye és időpontja: Budapest, 1995. február 21. (A szerk.)

kintettel van az energia, valamint az energiaválság mindkét változatára. És ezeket egy és ugyanazon probléma részeként kezeli.

7. 1980-ban Ernst F. Schumacher a „Small is Beautiful” című művében (Century Hutchinson Publishing Limited, London) javaslatot tett az úgynevezett „köztes technikák” bevezetésére és kitűzte a munkahelyek maximalizálásának célját. Ugyanebben az évben egy másik világhírű szerző, Alvin Taffler „The Third Wave, Bantam Books, Toronto, New York, London, Sydney, Auckland) megtámadta ezt az elképzelést azzal, hogy visszavezetné a társadalmát az általa „első hullámnak”, nevezett agrártársadalmak korába.

8. A. Toffler Schumacher javaslatában nem vette észre az emberi energiaválság megoldására való törekvést. Nem vette észre azt, hogy e kétféle energia fogyasztása egymással ellentétes tendenciákat mutat. Legalábbis a mai viszonyok között. Ott ahol sokat fogyasztanak a meg nem újítható természeti energiából, parlagon marad, illetve halmozódik az emberi energia. És fordítva: ahol sok emberi energiát fogyasztanak, ott többnyire épen maradnak a természeti erőforrások.

9. Mindaddig, amíg a fentiekben javasolt energiaprogram nem kerül kidolgozásra és alkalmazásra, a társadalomnak csak olyan eszközei maradnak e technikai fejlődés tükörképeként föllépő emberi energiafölhalmozódás kezelésére, amely az emberiség nagyarányú pusztításával jár: a helyi háborúk „elnezése”, a bűnözés tolerálása, a kábítószerrek kvázi-tiltott forgalmazása, stb.

10. Sem a hagyományos szocializmusra jellemző, a valóságos folyamatokat kevésbé figyelembe vevő központi tervezés, sem pedig ennek pontosan olyan primitív antitézise, a valós folyamatok hullámain vergődő rövidtávú „profitorientáltság” nem képes megoldani a számottevő problémákat. Mind a két út a pokolba vezet.